

BAMOSZ

BEFEKTETÉSI ALAPKEZELŐK

ÉS VAGYONKEZELŐK

MAGYARORSZÁGI SZÖVETSÉGE

BAMOSZ szabályzat a befektetési alapok kategorizálására

Jelen szabályzat hatálya kiterjed a BAMOSZ tagjai által kezelt befektetési alapokra, továbbá a BAMOSZ hivatalos adatbázisában szereplő minden egyéb befektetési alapra.

Az alapok kategorizálásának célja, hogy elősegítse a befektetők tájékozódását a különböző befektetési politikájú alapok között, továbbá, hogy biztosítsa az egyes alapok múltbeli teljesítménye tisztességes összehasonlításának alapját.

I. Eszközösszetételen alapuló kategóriák

Az alapok kategorizálásának alapja az alapok tényleges eszköz-összetétele, ezen belül is az elsődleges besorolási szempont a fix, kalkulálható jövedelmet biztosító (kötvényjellegű) eszközök, illetve a részvény-típusú és egyéb (ingatlan, árupiaci, stb.) (előre nem kalkulálható jövedelmet biztosító) eszközök portfólióbeli aránya. Egyes, speciális alapokat külön kategóriába lehet sorolni. Az ezek alapján megállapított kategóriákon belül az adott alap neve mellett fel kell tüntetni a portfólió meghatározó devizális, földrajzi és egyéb kitétségét.

Azon alapok, ahol a tőkeáttétel mértéke nem haladja meg a 30%-ot, a hagyományos alapok közé sorolandó, de az egyéb kitétségnél a tőkeáttétel meglétét jelölni kell. Azon alapok, ahol a tőkeáttétel 30%-nál nagyobb, a speciális alapok közé sorolódnak.

Az alapok elnevezése nem tartalmazhat utalást olyan kategóriára, amelybe az alap nem tartozik.

Az egyes alapokat a **portfoliójuk eszköz-összetételének megfelelően** az alábbi kategóriákba kell sorolni:

Hagyományos alapok		
Pénzpiaci alapok	Rövid lejáratú pénzpiaci alapok	Az Európai Parlament és Tanács pénzpiaci alapokról szóló 2017/1131 sz. Rendeletének 2. cikk 14. pontja szerinti pénzpiaci alap.
	Sztenderd pénzpiaci alapok	Az Európai Parlament és Tanács pénzpiaci alapokról szóló 2017/1131 sz. Rendeletének 2. cikk 15. pontja szerinti pénzpiaci alap.
Kötvényalapok	Rövid kötvényalapok	A portfolióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje 6 hónap és 3 év közötti.
	Hosszú kötvényalapok	A portfolióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje meghaladja a 3 évet.
	Szabad futamidejű kötvényalapok	Olyan alapok, amelyek nem ragaszkodnak egy előre meghatározott durációs limithez.
Vegyes alapok	Kötvénytúlsúlyos (vagy Óvatos) vegyes alapok	A portfolióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya nem haladja meg a 35%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriáinként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) legfeljebb 20 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitétséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
	Kiegyensúlyozott vegyes alapok	A portfolióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya 35-65%. A nem részvény típusú eszközök kategóriáinként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) legfeljebb 40 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitétséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
	Dinamikus vegyes alapok	A portfolióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya meghaladja a 65%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriáinként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) legfeljebb 40 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitétséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
Részvényalapok		A portfolióban lévő részvény-típusú eszközök aránya meghaladja a 80%-ot.
Speciális alapok		
Árupiaci alapok		Azon alapok, amelyek legalább 50%-ban árupiaci kitétséget jelenítenek meg (ami lehet alapokon vagy származékos ügyleteken keresztül).
Abszolút hozamú alapok		Azon alapok, amelyek tőkepiaci környezettől független pozitív hozam elérésére törekednek, és kiinduló pontként a kockázatmentes hozam meghaladását tekintik.
Tőkevédett alapok		Hozamot, illetve tőkemegővást ígérő, garantáló alapok.
Származtatott alapok		Azon származtatott ügyletekbe fektető alapok, amelyek nem tartoznak a fenti alapok közé.
Ingatlanalapok	Közvetlen ingatlanokba fektető alapok	Azon alapok, amelyek az ingatlankitettséget közvetlen ingatlanok tartásával valósítják meg.
	Közvetett ingatlanokba fektető alapok	Azon alapok, amelyek a 40 %-ot meghaladó ingatlankitettséget közvetett módon (alapokon, ingatlanrészvényeken, stb.) keresztül valósítják meg.

II. Egyéb kockázati kitettségek jelzése

Az alap portfoliójában lévő eszközök egyéb jellemző eszközcsoporthoz szerinti kockázati kitettségének (földrajzi, devizális, egyéb) jelölése céljából az egyes kategóriákon belül az alap neve mellett fel kell tüntetni az alap egyéb jellemző eszközcsoporthoz szerinti kockázati kitettségére utaló kitétel, amennyiben az adott eszközcsoporthoz meghatározó arányt, azaz több mint 70%-ot képvisel a portfolióban.

A részvény és vegyes alapok esetében a földrajzi/regionális kitettség, a pénzügyi és kötvényalapok esetében a devizális kitettség a meghatározó. A devizális kitettség szempontjából a portfolióban lévő eszközök tényleges kitettsége számít (pl. egy nem fedezett dollárban kibocsátott kötvény esetében USD, egy forintba fedezett, különböző devizákban kibocsátott kötvényekbe fektető alap esetében forint), ahol nincs 70 %-ot meghaladó kitettség, az alap devizális kitettsége „egyéb”.

Az egyéb jellemző kitettség tartalmazza például a tőkeáttétel meglétét, a szektorális kitettséget, ha van, az adott piaci kitettséget (pl. devizapiaci abszolút hozam alap), a fedezett részvények létét (kötvényalapok esetében), illetve egyéb fontos megjelöléseket (pl. nem kötvény vagy részvény-típusú kitettség a vegyes alapoknál, társadalmilag felelős alap). A garantált alapok esetében az egyéb kitettségénél jelzendő, hogy részvény-alapú, kötvény-alapú vagy egyéb (pl. áru-alapú vagy vegyes) garantált alapról van szó, de megfontolandó más jelzés is (például a kifizetés hány időpillanattól függ, van-e cap, mekkora a participáció, stb.)

A földrajzi kitettségek standardizálása érdekében a kitettségek hat csoportba sorolódnak:

- hazai
- Közép-Kelet-Európa
- feltörekvő Európa
- egyéb feltörekvő
- fejlett
- globális

A hazai kategóriába azon alapok kerülnek, ahol a kitettség legalább 70%-ban hazai, míg a közép-kelet-európai alapok közé azok, ahol a közép-kelet-európai kitettség legalább 70% (de a hazai ennél kisebb). A feltörekvő európai alapok esetében az ebbe a kategóriába tartozó országok kitettsége legalább 70%, de a közép-kelet-európai ennél kisebb. Az egyéb feltörekvő és a fejlett alapok esetében a feltörekvő, illetve fejlett piacok legalább 70%-ot érnek el, míg az összes többi alap (ahol tehát 30%-ot meghaladó, de 70 %-ot el nem érő a fejlett és feltörekvő piacok aránya) a globális kategóriába kerül. A konkrét célpiacok az egyéb kitettségbe kerülnének (pl. részvényalap, feltörekvő, BRIC; vagy részvényalap, fejlett, globális). Az indexkövető alapok esetében emellett a konkrét követett indexet is meg kell nevezni (pl. részvényalap, hazai, BUX).

III. Fenntarthatósági (ESG) szempontú minősítés

Az alapok fenntarthatósági (ESG - Environmental, Social, Governance) minősítésének célja, hogy az alapok kategorizálásában megjelenjen, hogy egy adott alap, mint pénzügyi termék a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről szóló, 2019/2088 EU Rendelet („SFDR”) által meghatározott kategóriák melyikének felel meg. Az SFDR szerinti minősítés célja, hogy elősegítse azt, hogy a befektetők különbséget tudjanak tenni egyrészt a fenntarthatósági szempontokat követő alapok és az egyéb alapok között, másrészt az előbbieket között meg tudják egymástól különböztetni a környezeti vagy társadalmi jellemzőket, illetve ezek kombinációját előmozdító (SFDR 8. cikk szerinti) alapokat a fenntartható befektetést célul kitűző (SFDR 9. cikke szerinti) alapoktól. A minősítés során az alábbi megjelöléseket lehet alkalmazni:

- "ESG-minősített" megjelölést kaphat az az alap, amely megfelel az SFDR 8. cikkében meghatározott feltételeknek.

- "ESG-Impact" megjelölést kaphat az az alap, amely megfelel az SFDR 9. cikkében meghatározott feltételeknek."

IV. Hozamok közzététele

Az **alpok hozamainak** összehasonlítást lehetővé tévő **közzétételénél** az alapok adatait az alábbi adatstruktúrában kell feltüntetni:

1. Alap rövid neve
2. Alapkezelő neve (opcionális)
3. Alap kategóriája (pl. likviditási, pénzügyi, rövid kötvény, hosszú kötvény stb...)
4. Jellemző kockázati kitettségre utaló fogalom (pl. forint, euró, hazai, európai, globális, szektor, stb...) a legjellemzőbb kitettség alapján illetve azt tovább bontva a második/harmadik legjellemzőbb típusú kitettség alapján (mint albesorolás)
5. Fenntarthatósági (ESG) szempontú minősítés (opcionális)
6. Adott időszaki hozamok

Az alapok felsorolásánál a rendezés elsődleges szempontja az alapok kategória szerinti megoszlása, ezen belül az azonos földrajzi, devizális, szektorális kockázati kitettségű alapokat egymás mellett, egy „al-blokkba” rendezve kell felsorolni.

V. Az egyes alapok kategóriába sorolásának kiegészítő szabályai

1. Kötvény- és pénzügyi alapok nem tartalmazhatnak részvény-típusú eszközöket. A határidős eladással fedezett részvények ebből a szempontból kötvényjellegű eszköznek minősíthetők, az eszköz futamideje ebben az esetben megegyezik a határidős ügylet hátralévő lejáratával. A fedezett részvények meglétét ezen alap kategóriákban az egyéb kitettségek között jelezni kell.

2. Az alapok egyes befektetéseit tekintve mind az eszközkategóriák, mind a földrajzi megoszlást tekintve az értékelés szempontjából a mögöttes kockázati kitettséget kell alapul venni. Ennek megfelelően a származtatott ügyletekben felvett long pozíciók a prompt ügyletekkel azonos megítélés alá esnek.
3. A befektetési jegyeket az őket kibocsátó alap kategóriájának megfelelően kell figyelembe venni.
4. A befektetési alapokba fektető alapok besorolását a mögöttes termék(ek) kategóriájának megfelelően kell figyelembe venni.

VI. A kategória határok megsértésére vonatkozó szabályok

1. A kategória határoknak való megfelelés ellenőrzésének alapja az alap havi portfóliójelentése. Az alapkezelő köteles úgy összeállítani az alap portfóliójelentését, hogy abból a kategória határoknak való megfelelés egyértelműen ellenőrizhető legyen.
2. Amennyiben egy alap 3 hónapot meghaladóan nem felel meg az adott kategória szabályainak, ezt a tényt a hozamok közzététele esetén az alap neve mellé helyezett megfelelő jellel kell a nyilvánosság tudomására hozni. Az eltérés tényét közlő jel formája: Xné+/-, ahol X jelenti azt, hogy az adott alap hány negyedéve nem felel meg a kategória szabályainak, a +,- jelek pedig arra utalnak, hogy az eltérés növelte, vagy csökkentette-e a kockázatot.
3. Amennyiben egy adott alap legalább 6 hónapon keresztül nem felel meg a kategóriája szabályainak, az alapot új kategóriába kell sorolni.
4. Egy alap új kategóriába sorolása esetén az alap múltbeli hozamait csak arra az időszakra lehet bemutatni, amely időszakra az alap portfóliója megfelelt az új kategória szabályainak.
5. Nem minősül új kategóriába kerülésnek az, ha az alap a kategorizálási szabályok megváltozása miatt kerül másik kategóriába.
6. Etikai vétségnek minősül az ESG minősítésre vonatkozó szabályok megsértése.

Függelék:

A kategorizálási szabályzat a **földrajzi kitettségeket** hat csoportba sorolja. Ez a függelék az egyes csoportokba tartozó országokat sorolja fel.

Az *első csoportba* azon alapok tartoznak, ahol a befektetések fő területe **Magyarország**.

A *második csoportba* Magyarország mellett a következő országok tartoznak:

Közép-Kelet-Európa: Bulgária, Csehország, Horvátország, Macedónia, Montenegró, Lengyelország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia

A *harmadik csoportba* a fentiek mellett a következő országok tartoznak:

Feltörekvő Európa:

Kelet-Európa: Albánia, Észtország, Lettország, Litvánia, Málta, Törökország

Független Államok Közössége: Örményország, Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Grúzia, Kazahsztán, Kirgízsztán, Moldova, Mongólia, Oroszország, Tadzsikisztán, Türkmenisztán, Ukrajna, Üzbegisztán

A *negyedik csoportba* a fentiek mellett a következő országok tartoznak:

Egyéb feltörekvő piacok:

Latin Amerika: Mexikó, és a Mexikótól délre fekvő országok

Ázsia és a csendes óceáni térség: Ausztrália, Hong Kong, Japán, Új-Zéland és Szingapúr kivételével minden ország

Közel-kelet & Afrika: Egyiptom, Irán, Jordánia, Líbia, Omán, Marokkó, Szíria, Tunézia, Jemen és az afrikai országok

A feltörekvő piaci alapok lehetnek egy adott országra fókuszáló alapok (például egy kínai részvényalap), egy adott régióra (pl. latin amerikai), több országra (pl. BRIC), több régióra fókuszáló alapok (pl. EMEA) vagy globális feltörekvő piaci alapok is. Ezeket az egyéb kitettségnél kell jelezni.

Az *ötödik csoportba* a fentiekén kívüli országok tartoznak, míg a *hatodik csoportba* olyan alapok kerülnek, ahol sem a feltörekvő, sem a fejlett országok nincsenek túlsúlyban.

Záradék:

Jelen szabályzatot a BAMOSZ Közgyűlése 2021. március 31-i határozatával - 2021. április 10-i hatállyal - hagyta jóvá.